



Česká školní inspekce
Ústecký inspektorát

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola, Most, Rozmarýnová 1692

Rozmarýnová 1692, 434 01 Most

Identifikátor školy: 600 083 900

Termín konání inspekce: 21. – 25. únor 2005

Čj.:	f4-1013/05-5022
Signatura:	kf4cy126

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola, Most, Rozmarýnová 1692 je příspěvkovou organizací, jejímž zřizovatelem je Statutární město Most se sídlem v Radniční 1, 434 69 Most. Dle Rozhodnutí o změně v zařazení školy do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení, které vydalo MŠMT pod čj. 23 081/04-21 dne 27. 7. 2004 s účinností od 1. 8. 2004 subjekt sdružuje základní školu, školní družinu a školní jídelnu. V letošním školním roce se ve třiceti čtyřech třídách vzdělává osm set šest žáků (kapacita školy je tisíc žáků), přičemž sedm tříd z celkového počtu je určeno žákům s nadáním na cizí jazyky - tzv. jazykové třídy (vždy po jedné třídě od třetího do devátého ročníku). Škola vzdělává žáky v běžných třídách v plném rozsahu dle Vzdělávacího programu Základní škola čj. 16 847/96-2 a ve třídách s rozšířeným vyučováním jazyků podle modifikace Vzdělávacího programu Základní škola čj. 16 333/96-22-21. Školu navštěvují kromě žáků z určeného obvodu i žáci z jiných částí města a okolí Mostu. Pracuje zde funkčně Rada školy a současně i Klub rodičů a přátel školy.

PŘEDMĚT INSPEKCE

1. Personální a materiálně technické podmínky vzdělávání v základní škole vzhledem k uplatňovanému vzdělávacímu programu Základní škola ve školním roce 2004/2005
2. Průběh a výsledky vzdělávání v blocích vybraných předmětů v základní škole vzhledem ke schváleným učebním dokumentům uplatňovaným ve škole ve školním roce 2004/2005
3. Tematicky zaměřená inspekce – „Výchova k lidským právům a toleranci“

PERSONÁLNÍ PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

V letošním školním roce zde pracuje čtyřicet šest učitelů. Třicet čtyři z nich (včetně ředitele) jsou odborně kvalifikovaní, dvanáct nemá odbornou kvalifikaci pro přímou pedagogickou činnost. Z hlediska odborné kvalifikace je ve škole nejlépe zajištěna výuka na prvním stupni, protože je z 90 % vedena odborně kvalifikovanými učiteli. Naopak velmi nepříznivá situace je ve výuce anglického jazyka, protože žádný z učitelů (a to ani ve třídách s rozšířenou výukou cizích jazyků) nemá odbornou kvalifikaci pro přímou pedagogickou činnost ve výuce anglického jazyka. Z celkového počtu všech pedagogů je šest mužů a věkový průměr pedagogického sboru je čtyřicet šest let. Skladba úvazků odpovídá odborné kvalifikaci, v případě přidělování předmětů nekvalifikovaným učitelům je hlavním ukazatelem zájem o předmět a vystudovaný obor (příbuzný či podobný obor vyučovaného předmětu) na vysoké či střední škole.

Funkční delegování pravomocí na zaměstnance a organizační struktura školy vytváří vhodné podmínky pro bezproblémový chod subjektu. Všechny důležité informace získávají pracovníci ústně na pedagogických radách, pravidelných i mimořádných provozních poradách a písemně, prostřednictvím týdenních a měsíčních plánů, které jsou vyvěšovány na nástěnky ve sborovně.

Základním poradním orgánem ředitele školy je pedagogická rada. Dalším jeho poradním orgánem je „Porada vedení“, jehož členy jsou obě zástupkyně ředitele, podle potřeby výchovná poradkyně, vedoucí školní jídelny, vedoucí vychovatelka školní družiny a ekonomické pracovnice školy. Ve škole jsou zavedeny metodické orgány. Na prvním stupni pracují pro každý ročník metodická sdružení a na druhém stupni fungují předmětové komise pro výuku cizích jazyků, přírodovědné a společenskovední obory.

V letošním školním roce nepracuje ve škole začínající pedagog. Učitelům bez odborné kvalifikace je poskytována pomoc prostřednictvím kolegů v metodických orgánech. Vedení školy, tj. ředitel a obě jeho zástupkyně uskutečňují hospitační činnost pravidelně podle plánu

kontrolní a hospitační činnosti. V rámci hospitační činnosti je prvořadá pozornost věnována pedagogům bez odborné kvalifikace a pedagogům, kteří nově nastoupili do školy. Z těchto kontrol jsou pořizovány datované záznamy, které obsahují závěry, v opodstatněných případech doporučení pro zkvalitnění úrovně vzdělávacího procesu a podpis hospitovaného pedagoga. Na základě zjištěných závažnějších nedostatků je prováděna následná kontrola, osobní jednání, v případě opakovaných nedostatků je přistupováno k domluvě, popř. zaměstnanec obdrží vytýkácí dopis a v případě hrubého porušení pracovní kázně je se zaměstnancem ukončen pracovní poměr výpovědí. Kontrola vedení povinné dokumentace a žákovské dokumentace je v kompetenci zástupkyň ředitele. Tyto kontroly jsou prováděny průběžně, plánovitě, ale ne vždy zcela důsledně. V průběhu inspekce byly zjištěny nedostatky ve vedení povinné předepsané dokumentace. Ředitel školy podporuje další vzdělávání pedagogických pracovníků (dále DVPP). Škola preferuje vzdělávací akce v oblasti nových forem a metod práce ve výuce cizích jazyků, počítačové gramotnosti a vzdělávání v oblasti tvorby školních vzdělávacích programů. Ředitel provádí hodnocení s pedagogy (především bez odborné kvalifikace) v delším časovém horizontu (zhruba jednou za dva roky) formou individuálního pohovoru. Hodnocení má vliv na jejich profesní růst a většinou vede až ke studiu vyučovaného předmětu na pedagogické fakultě.

Velmi dobrá úroveň personálních podmínek a zájem pedagogů o vyučované předměty podporuje rozvoj osobnosti žáků.

MATERIÁLNĚ-TECHNICKÉ PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

Škola leží v relativně starší a klidné části města. Výchovně-vzdělávací činnost se uskutečňuje ve školních budovách s pavilónovým uspořádáním. Pokles počtu žáků paradoxně příznivě ovlivnil materiálně-technické podmínky pro výuku, protože z uvolněných tříd vznikly odborné učebny. V současné době škola disponuje 34 kmenovými učebnami, odbornými učebnami pro výuku fyziky, chemie, přírodopisu, jazyků, má k dispozici dvě počítačové učebny se 13 a 11 počítači - připojenými na internet (jedna vznikla v rámci projektu INDOŠ), dvě tělocvičny a gymnastický sál, kinosál, dílny a kuchyňku pro praktické činnosti. Nedílnou součástí materiálně-technického zázemí školy jsou kabinety pomůcek. Kabinety prvního stupně jsou během školního roku téměř prázdné, protože pomůcky jsou účelně přemístěny do tříd. Pro výuku na prvním stupni škola disponuje širokou škálou starších i novějších pomůcek, zejména obrazového charakteru, audiovizuální technikou a manipulačními pomůckami. Vybavení pro výuku chemie, přírodopisu a fyziky je možno označit za nadprůměrné. V kabinetech je dostatek funkčních učebních pomůcek nejen staršího data, ale i nově pořízených (např. ve fyzice – měřicí přístroje). V kabinetu přírodopisu jsou kromě přírodnin a biologických modelů nové nástěnné obrazy. Kabinet chemie je vybaven velkým množstvím chemikálií, jejichž označení splňuje hygienické a bezpečnostní předpisy. Pro výuku matematiky je škola vybavena základními pomůckami např. tabulovými rýsovacími soupravami, kalkulačkami, foliemi pro zpětný projektor, modely těles i se sítěmi, tabelárními přehledy a sadami příkladů. Kabinet zeměpisu obsahuje zastaralé zeměpisné slovníčky a nástěnné mapy (i když jsou vyučujícími upravené, nepůsobí dobrým dojmem), několik videokazet a demonstračních globusů. Velmi dobré materiálně technické zázemí je ve škole vytvořeno pro výuku cizích jazyků. Odborné učebny cizích jazyků jsou vybaveny audiovizuální technikou, počítači pro samostatnou práci žáků, potřebnými knižními publikacemi (encyklopedie a slovníky) a názornými pomůckami. Výuka českého jazyka je také velmi dobře materiálně zajištěna, protože škola disponuje řadami slovníků a jazykových příruček, nástěnnými přehledy učiva a dalším obrazovým materiálem.

Škola nemá žákovskou knihovnu, ale vzniklo zde informační centrum, kde jsou pedagogům k dispozici knižní publikace a videotéka. Součástí školního areálu je sportovní hřiště pro kopanou a kurty pro míčové hry.

Estetická úroveň většiny učeben je velmi dobrá. Prostředí školy je čisté, vkusné a podnětné. Výjimkou jsou pouze některé chodby, kde opadává malba a stropy v některých částech školy jsou poškozeny v důsledku zatékání.

Každý žák má dostatek vhodných učebních textů. Vybavení školy umožňuje vyučovat s dostatečnou názorností všechna témata sledovaných předmětů, kabinety jsou průběžně doplňovány o nové pomůcky, audiovizuální techniku a knižní publikace, zejména encyklopedického charakteru. Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami používají i v běžné výuce kompenzační pomůcky a nakopírovaný doplňující materiál. Oblast využívání pomůcek je sledována především v rámci hospitační činnosti, ale i prostřednictvím kontroly výpůjčních sešitů v jednotlivých kabinetech pomůcek.

Materiálně-technické zázemí školy je využíváno širší veřejností. Škola pronajímá tělocvičny, venkovní hřiště a kinosál.

Plánování v oblasti materiálně-technických podmínek je záležitostí všech členů pedagogického sboru. Prostřednictvím návrhů metodických orgánů je následně vedením školy sestaven plán priorit nákupu pomůcek a dle finančních možností je pak nákup realizován.

Úroveň materiálně-technických podmínek je velmi dobrá a podporuje rozvoj osobnosti žáků.

PRŮBĚH A VÝSLEDKY VZDĚLÁVÁNÍ

Vzdělávací programy

Škola vzdělává žáky dle schváleného učebního dokumentu - Vzdělávacího programu Základní škola v plném rozsahu. Učební plán je i z dlouhodobého hlediska plně v souladu se vzdělávacím programem a úplná vzdělávací nabídka školy, tj. struktura povinných, volitelných, výběrových a nepovinných předmětů podporuje vzdělávací program a rozvíjí osobnost žáků. V letošním školním roce je ve škole individuálně integrováno 37 žáků se zdravotním postižením (žáci se speciálními vzdělávacími potřebami, mentálním postižením a zrakovým postižením). Všichni tito žáci mají vhodně vypracované individuální vzdělávací programy (dále jen IVP), které odpovídají jejich diagnostikovaným schopnostem. Vedená kontrolovaná povinná dokumentace, až na výjimky zápisů učiva českého jazyka – čtení v třídních knihách v některých třídách prvního stupně, průkazně zachycuje průběh vzdělávání.

Členění výuky a její režim odpovídají zásadám vzdělávacího programu, organizace výchovně vzdělávacího procesu respektuje psychohygienické zásady a přihlíží k věku a potřebám žáků.

Školní řád je založen na demokratických principech, uvádí práva žáků, požadavky na jejich chování, upravuje oblast omlouvání nepřítomnosti a další potřebná ustanovení úzce související s organizací chodu školy. Nedílnou součástí školního řádu je stať o spolupráci se zákonnými zástupci žáků. Dalším dokumentem, který dubluje školní řád je „Vnitřní řád školy“. Tento dokument uvádí navíc v přílohách režim odborných učeben a další, v některých případech již zastaralé a neplatné informace.

Škola vytváří dobré podmínky pro vzdělávání žáků jazykově nadaných - v jazykových třídách. Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami (se specifickými vývojovými poruchami učení) využívají možnosti hodin náprav poruch učení, které jsou nad rámec povinných předmětů, pod vedením učitelky proškolené v oblasti speciální pedagogiky. Žáci s mentálním postižením jsou integrováni do běžné třídy a využívají speciální učebnice a kompenzační pomůcky, zejména názorného charakteru. Škola respektuje a využívá doporučení školských poradenských zařízení – PPP a SPC především při tvorbě IVP.

Žáci mají možnost obrátit se na konkrétní osoby se svými problémy, škola vytváří preventivní programy a přijímá opatření k ochraně žáků. Ve škole pracuje preventista soc. patologických jevů. Pozornost věnuje problematice šikany (ve škole se objevuje šikana v nejrůznějších podobách), drogové závislosti a mezilidským vztahům. Preventista úzce spolupracuje s Policií ČR a sociálními partnery. Na druhém stupni pracuje funkčně peer klub, který vydává občasník „Kukátko“.

Škola poskytuje rodičům (popř. zákonným zástupcům žáků) pravidelné informace o prospěchu a chování žáků např. formou zápisů v notýscích, žákovských knížkách, na třídních schůzkách a plenárních zasedáních. Rodiče využívají možnosti osobního jednání s pedagogy a ředitelem školy, další informace mohou získat na webových stránkách školy a v případě potřeby se mohou obrátit na Radu školy.

První stupeň: český jazyk, matematika, hudební výchova, výtvarná výchova

V průběhu inspekce proběhly hospitace ve všech třídách a ročnících prvního stupně, kromě třídy, kde z důvodů nemoci nebyla přítomna vyučující. Hospitační pozornost byla věnována zejména výchovně-vzdělávacímu procesu v českém jazyce a jeho všech součástech, matematice, výtvarné a hudební výchově.

Výuka sledovaných předmětů je v souladu s obecnými cíli a zásadami vzdělávání a s cíli základního primárního vzdělávání. Plánování a příprava učitelů vychází z deklarovaného vzdělávacího programu. Na základě požadavků vedení školy pedagogové vytvořili časové a tematické plány jednotlivých předmětů. Pro některé předměty jsou plány pouze formálně zpracované a nepřinášejí předpokládanou efektivitu pro výuku konkrétního předmětu, protože nevychází z aktuálního složení tříd a neuvádí výukové cíle, kterých má být dosaženo. Bezprostřední příprava všech učitelů byla úplná a promyšlená. Učitelé dokázali jasně formulovat cíl výuky a zjišťovali, co už žáci o tématu vědí, protože při vyvozování nového učiva tím navazovali na jejich předchozí znalosti. Ve výuce byly velmi dobře a vhodně využívány mezipředmětové vztahy.

Učebny dostačují všem žákům a činnostem, jejichž realizaci předpokládá vzdělávací program. Každý žák má dostatek vhodných učebních textů, vybavení učeben umožňuje vyučovat s dostatečnou názorností všechna témata daného předmětu. Uspořádání žákovského nábytku (ve třídách je nový, ale i starší, většinou opravený žákovský nábytek) vyhovuje spíše frontálně vedené výuce, ale učitelé dle potřeby s nábytkem manipulují a upravují jej pro konkrétní činnosti. Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami i v běžné výuce pracují s kompenzačními pomůckami. Učitelé účelně využívali pro potřeby výuky kopírky, obrazové a knižní materiály (obrázky, ilustrace, encyklopedie apod.), CD přehrávače a magnetofony.

Podle povahy předmětu, tématu a věku žáků jsou používané výukové metody a formy činností pestré, funkční a věkově specifické. Vhodně byla uplatňována frontálně vedená výuka, práce ve dvojicích i ve skupinách. Aplikované metody vedou k rozvíjení klíčových dovedností. Pedagogové vytvářejí prostor pro rozvoj jedinečných schopností, dovedností a tvořivosti ve výchovně a prakticky orientovaných předmětech (výtvarná a hudební výchova). Výuka byla věcně správná a plně respektovala didaktické zásady, zároveň byla vedena v přiměřeném tempu, žáci měli časový prostor pro plnění zadaných úkolů a v rámci samostatných písemných cvičení jim učitelé poskytovali individuální pomoc. Ze sledovaných hodin je zřejmé, že učitelé věnují pozornost integrovaným žákům zejména tím, že diferencují počet a obtížnost zadávaných úkolů. Také vnímají unavitelnost žáků, do hodin vkládají uvolňovací činnosti v nejrůznějších podobách.

Žáci se aktivně a iniciativně podílejí na řízení výuky. Učitelé ve výuce využívají nejrůznějších motivačních faktorů, vstupní motivační rozhovor s využitím praktických zkušeností žáků,

v průběhu hodiny motivují žáky pochvalou za snahu a aktivitu a v závěru jen některých hodin mají žáci možnost vyjádřit svůj názor k právě proběhlé hodině.

Pravidla jednání umožňují efektivní učení a jsou dodržována. Nikdo není přehlížen, ponížován nebo vysmíván, žáci se nebojí sdělit názor. Učitelé oslovují žáky pozitivně (pouze jménem) a operativně reagují na jejich otázky a odpovědi. Žáci jsou rovněž vedeni k rozvoji slovní zásoby a ke kultivovanému slovnímu projevu.

Při hodnocení žáků učitelé rozlišují individuální dlouhodobé i momentální dispozice žáků a hodnotí to, co se žáci naučili. Hodnocení je přiměřeně četné, formy zkoušení nejsou jednostranně zaměřeny pouze na určitý typ projevu. Hodnocení plní úlohu zpětné vazby v oblastech cílových kompetencí žáků.

Úroveň průběhu a výsledů vzdělávání na prvním stupni je velmi dobrá.

První a druhý stupeň: anglický jazyk (AJ)

V průběhu inspekce bylo na obou stupních základní školy uskutečněno celkem 17 hospitací v běžných třídách i ve třídách s rozšířenou výukou cizích jazyků.

Plánování a příprava výuky vychází z deklarovaného vzdělávacího programu a jeho modifikace pro třídy s rozšířenou výukou cizích jazyků. Podle předložených materiálů metodických orgánů a rozhovorů s pedagogy je zřejmé, že učitelé spolupracují při návaznosti učiva v jednotlivých ročnících, hodnotí užívané metody a zajišťují kontinuitu při přechodu žáků z prvního na druhý stupeň.

Téměř 90 % všech hodin probíhá v jazykových učebnách. Estetičnost většiny odborných učeben je na velmi dobré úrovni. Jedna z učeben nevytváří podnětné prostředí, protože není vymalována, nábytek je za hranicí životnosti a je zde málo nástěnných materiálů. Používané magnetofonové nahrávky nejsou příliš kvalitní, při poslechu je text méně srozumitelný. Všichni žáci mohou podle potřeby užívat (v hodinách i mimo ně) počítačovou učebnu, ve které je nainstalován program pro výuku AJ.

Sledovaná výuka v běžných třídách i ve třídách s rozšířenou výukou cizích jazyků byla jasně zaměřena na určitý cíl a tomu odpovídala i struktura hodiny, včetně užívaných metod. V hodinách vyučující střídali metody v závislosti na požadovaném cíli výuky, žáci byli vedeni k aktivitě. Výuka probíhala obvykle formou frontální či skupinové práce, žáci byli aktivní především v oblasti mluvení. V každé hodině se objevil poslech, dovednosti čtení a psaní byly zařazovány sporadicky. Velmi časté bylo zařazení her (gramatických či komunikativních), každá hodina obsahovala zpěv písně v AJ (žáci mají možnost vybrat si oblíbenou píseň). Vzácně se objevovala činnost zaměřená na samostatné vyvození gramatického či jiného pravidla.

V jedné hodině se při zařazení skupinové práce vyskytla diskriminující situace, kdy vyučující rozdělila žáky do skupin „chlapci“ a „dívky“, přičemž ve skupině „dívky“ byli i dva chlapci. S ohledem na rovné příležitosti není tento způsob dělení třídy vhodný, chlapci se cítili diskriminováni.

Žáci v navštívených hodinách byli aktivní, jevíli zájem o jazyk, aktivně ho používali i ke komunikaci mezi sebou. Na dotazy reagovali spontánně, kromě výjimek jim byl anglický jazyk přirozeným komunikačním prostředkem v rámci jejich znalostí.

Žáci s učiteli komunikují naprosto přirozeně, nedělá jim potíže rozumět anglickým pokynům vyučujícího a řídit se jimi. Je zřejmé, že zásady komunikace mezi učitelem a žáky jsou jasně stanoveny. Hodiny probíhají valnou měrou v anglickém jazyce, i na prvním stupni.

Učitelé žáky povzbuzují, ve většině hodin hodnotí jejich práci jak známkami, tak slovně. Vyučující známky obvykle nezduvodňují, protože pravidla známkování jsou známa předem.

Téměř pravidelně hodiny přesahovaly do přestávky – učitel zadával úkol, hodnotil hodinu, případně žáci dohrávali hru či zpívali.

Průběh a výsledky vzdělávání v oblasti anglického jazyka na obou stupních školy jsou velmi dobré.

Druhý stupeň: chemie, přírodopis, fyzika

V průběhu inspekce byly navštíveny hodiny pěti přítomných učitelů (z celkového počtu šesti), kteří sledovaným předmětům vyučovali. Plánování a příprava na výuku vychází z časových a tematických plánů, které vyučující sestavili na pokyn ředitele školy. Stanovení výchovně-vzdělávacích cílů bylo vhodné a účelné vzhledem k aktuálnímu stavu třídy a vždy zajišťovalo návaznost probíraného učiva na předcházející témata. Bezprostřední příprava učitelů na vyučovací hodiny byla kvalitní a po stránce metodické, až na jednu výjimku, promyšlená. Pozitivním jevem je, že výklad učiva ve všech předmětech byl odborně a věcně správný a odpovídal věku žáků.

Organizace výuky vycházela z klasického pojetí s převažujícími frontálními metodami práce.

V úvodu hodin zařadili vyučující převážně ústní frontální opakování. V hodinách přírodopisu bylo využíváno písemné opakování formou samostatných prací, z nichž několik bylo vždy klasifikováno. Výklad nového učiva byl doplňován řízeným rozhovorem nebo prací s učebnicí, navíc v hodinách přírodopisu prací ve skupinách s odbornou literaturou. V hodinách chemie a fyziky převládalo činnostní a problémové učení. Žáci si osvojovali nové učivo praktickým měřením, pozorováním a pokusem nebo vyhledáváním informací. Žákům byl dán dostatek prostoru pro diskuzi a prezentaci svých názorů. Psychohygieně učitelé věnovali dostatečnou pozornost, často střídali vyučovací metody nebo zařazovali činnosti, které vyžadovaly pohyb žáků po třídě.

Motivace byla uplatněna nejen na počátku vyučování při podrobném seznámení s obsahem výuky. Ve většině zhlédnutých hodin se vyučujícím dařilo vyvolat zájem o probírané učivo průběžnou motivací, především aktualizací učiva, využíváním mezipředmětových vztahů, aplikací dosavadních teoretických znalostí žáků a jejich praktických zkušeností. Plynulému přechodu k novému učivu ve fyzice a chemii prospělo využití motivačních pokusů.

Pozitivním faktorem bylo i podnětné, esteticky působivé prostředí odborných učeben, ve kterých probíhala výuka. Prezentace učiva byla v hodinách maximálně podpořena názornými pomůckami, kartičkami s názvoslovím, obrazy, encyklopediemi nebo měřicími přístroji. Vyučující vhodně využívali učebnic a zpětného projektoru. Učivo funkčně doplňovali promítáním diapozitivů (v přírodopisu) a videonahrávkami.

Interaktivní vztahy ve třídách byly bezproblémové. Žáci akceptovali dohodnutá pravidla komunikace, chovali se zdvořile. Rozvoji komunikativních dovedností žáků je až na výjimky věnována ze strany učitelů dostatečná pozornost.

Žákovské výkony vyučující hodnotili objektivně, v průběhu hodin se objevilo ocenění žáků pochvalou. Kontrolou žákovských knížek bylo zjištěno, že informovanost rodičů o prospěchu žáků je plně dostačující.

Závěry několika sledovaných hodin postrádaly shrnutí a prvotní upevnění nového učiva a zpětnou vazbu o jeho pochopení. Převládalo obecné, méně adresné zhodnocení práce žáků. Žáci nejsou systematicky vedeni k sebehodnocení a vzájemnému hodnocení.

Průběh a výsledky vzdělávání ve sledované skupině předmětů jsou vynikající.

Druhý stupeň: matematika, zeměpis

Hospitace byly uskutečněny u těch pedagogů, kteří daným předmětům vyučují a byli v době inspekce přítomni. Ve všech 10 sledovaných hodinách byla výuka v souladu s osnovami deklarovaného vzdělávacího programu. Cíle byly stanoveny přiměřeně k věku žáků a odpovídaly zpracovaným tematickým plánům. I když probírané učivo navazovalo na předcházející témata, nebyl v jednom případě respektován aktuální stav třídy (po spojení žáků z důvodu konání lyžařského výcviku).

Všechny hodiny probíhaly v kmenových učebnách. Pro podporu výuky byly využívány připravené tabule, karty s výrazy, s algebraickými vzorci, kopírovaný materiál, vlastní názorný materiál, nástěnné mapy, žakovské atlasy, kalkulačky, tabulky a sbírky příkladů. Používané učebnice netvořily ani v jednom předmětu souvislou ucelenou řadu. Využití učebních pomůcek a učebnic bylo efektivní.

Ve sledovaných hodinách převládalo klasické pojetí vyučování, které využívalo frontální metody práce s dominantním postavením učitele. Výklad nové látky byl doplňován znalostmi a zkušenostmi žáků. Při procvičování učiva byla uváděna alternativní řešení úloh, byly zadávány problémové otázky, ale prostor pro spontánní aktivní činnosti žáků a pro práci s chybou byl poskytován jen výjimečně. Také využití informačního zdroje bylo jen ojedinelé. Ve všech hospitovaných hodinách byla výuka vedena věcně a odborně správně. Jen v některých byla dodržena psychohygiena střídáním frontální práce s individuální, párovou či týmovou, při které si žáci zvolili vlastní tempo a obtížnost či množství úloh.

Žáci měli většinou zájem o výuku a až na výjimky (žák pasivně opisoval z tabule) pracovali aktivně. Samozřejmostí byla vstupní motivace při konkretizaci cílů. Průběžně motivovali učitelé známkou, upozorněním na zajímavosti a aktuální dění, propojením učiva s praktickým uplatněním i využíváním mezipředmětových vztahů.

Komunikativní dovednosti byly rozvíjeny především používáním odborných výrazů, vyžadováním souvislých odpovědí žáků na předkládané otázky a popisováním vlastních pracovních postupů při práci u tabule. Ačkoli se vyučující snažili vytvářet příjemnou pracovní atmosféru s oboustranným dodržováním stanovených pravidel komunikace, nastal případ, kdy mnozí žáci nerespektovali požadavky učitele a věnovali se vlastním činnostem, které nesouvisely s výukou.

V žakovských knížkách, které byly namátkově vybrány, byla četnost známek dostatečná. Při vyučování používali pedagogové především slovní hodnocení zejména při individuální práci se žákem, dále vzájemné hodnocení žáků výměnnou jejich samostatných prací a nikdy nechybělo závěrečné zhodnocení práce a výkonu žáků před skončením hodiny, které bylo jednou adresné a ocenilo zlepšení a pokrok, v ostatních případech obecné.

Průběh a výsledky vzdělávání ve sledovaných předmětech jsou velmi dobré.

Druhý stupeň: český jazyk, občanská výchova

V průběhu inspekce bylo hospitováno v pěti hodinách českého jazyka a ve čtyřech hodinách občanské výchovy. Ve všech sledovaných hodinách učivo navazovalo na předchozí výuku, cíle byly stanoveny přiměřeně k věku žáků a úrovni třídy. Bezprostřední příprava vyučujících na výuku byla kvalitní, promyšlená a odpovídala specifickým výukovým cílům.

Veškerá výuka probíhala po odborné i věcné stránce správně.

Pracovní prostředí tříd bylo podnětné, výzdoba byla aktuální a působila esteticky. Funkčnost materiálního vybavení zvyšovalo umístění nástěnných přehledů, starších i novějších demonstračních a manipulačních učebních pomůcek přímo ve třídě. Materiální zajištění i psychohygienické podmínky výuky byly na velmi dobré úrovni, rozsah látky i tempo výkladu byly přiměřené. V hodinách **českého jazyka** zvyšovaly efektivitu výuky vhodné

učebnice, alternativní učební texty, kopírované materiály a pomůcky vyrobené svépomocí. Žáci měli k dispozici řadu slovníků a jazykových příruček. Materiální vybavení pro **občanskou výchovu** je rovněž velmi dobré. Učitelky ke své práci používaly učebnice, ale také řadu různých alternativních textů.

Ve výuce převažovaly hodiny s účelným členěním a střídáním metod práce. Výuka založená na činnostním pojetí podporujícím aktivní učení, spolupráci a věcnou komunikaci žáků (např. ve skupinové práci) probíhala v menším počtu sledovaných hodin. K pozitivům výuky českého jazyka náleželo zejména opakování a upevňování učiva ústní i písemnou formou, zdůvodňování pravopisných jevů a aktivní osvojování dovednosti kultivovaně používat mateřský jazyk v běžných situacích.

Běžným a častým prostředkem motivace je pochvala učitelů. S chybami žáků – zvláště v gramatice – zacházejí učitelé taktně a vhodně využívají žakovských zkušeností při jejich odstranění.

Pravidla komunikace jsou oběma stranami dodržována, žáci mají kdykoli možnost zeptat se svých učitelů na problémy související s výukou. Většina učitelek měla přirozenou autoritu, v hodinách pohotově reagovaly na vzniklé situace a v občanské výchově vytvářely žákům prostor pro vyjadřování názorů.

Hodnocení prováděla během hodiny vždy sama učitelka (výjimkou byla hodina občanské výchovy v 7. ročníku). V této hodině dostali příležitost zhodnotit průběh hodiny a vlastní výkony i žáci a jejich hodnocení bylo velmi fundované a objektivní. Jinak v závěrech hodin často nezbyval čas na vzájemné hodnocení a sebehodnocení žáků ani na ocenění jejich pokroku.

Průběh a výsledky vzdělávání v českém jazyce jsou hodnoceny jako velmi dobré, průběh a výsledky vzdělávání v občanské výchově jsou vynikající.

Druhý stupeň: hudební výchova

Plánování učiva koresponduje s učebními osnovami zvoleného vzdělávacího programu, časová dotace souhlasí s učebním plánem.

Všichni tři učitelé jsou nekvalifikovaní, výuka však byla vedena odborně správně. V oblasti didaktiky předmětu se projeví určité nedostatky.

Výuka probíhala v běžných třídách, učitelé si museli do třídy přinést většinu pomůcek (včetně nahrávek určených k poslechu).

V hospitovaných hodinách se projeví nedostatky především ve zvolených metodách. Ve výuce převažovaly vokální aktivity. Při zpěvu bylo málo pozornosti věnováno průpravným cvičením k pěveckým činnostem, v některých hodinách chybělo upevňování pěveckých dovedností hlasových, rytmických a intonačních. Doprovod ke zpěvu obstarávala učitelova kytara nebo klavír. V poslechové hodině, hned po slovním úvodu učitelky, v němž nastínila život a dílo skladatele, žáci naslouchali hudebním ukázkám.

Vstupní motivaci učitelé redukovali na sdělení cíle hodiny, v dalším průběhu hodiny motivace nebyla využita.

Interakce a komunikace mezi žáky a vyučujícími byla bezproblémová. Chování žáků bylo ve všech sledovaných hodinách ukázněné.

Ve zhlédnutých hodinách učitelé práci žáků hodnotili jen minimálně, vzájemné hodnocení a sebehodnocení žáků zcela chybělo.

Průběh a výsledky vzdělávání v hudební výchově jsou dobré.

Druhý stupeň: praktické činnosti (dílny, práce s počítačem, domácnost, volba povolání)

Během inspekce bylo sledováno 5 hodin u všech přítomných vyučujících, kteří danému předmětu vyučují. Stanovené vyučovací cíle byly konkretizovány a přizpůsobovaly se vhodně

aktuálnímu stavu třídy, ale ne vždy byly dotaženy do konce (chybělo seznámení s výsledky individuální a skupinové práce a formulace závěrů z nich).

Vyučování probíhalo v odborné počítačové učebně, ve školní dílně, ve školním kinosále a také v kmenové učebně. Bylo provázeno používáním didaktické techniky (videorekordér s dataprojektorem a žákovské počítače), kopírovaných materiálů, módních časopisů a dílenského nářadí a zařízení.

Převažovala individuální a párová práce žáků s dopomocí učitele, při které bylo realizováno činnostní učení, práce s chybou a práce s informačním zdrojem. Aktuálně úspěšným žákům byly zadávány další úkoly. Relaxaci žáků zajistilo individuální tempo a kreativní práce.

Žáci měli zájem o práci, aktivně se zapojovali do činností. Při motivaci bylo využito aktuálního dění, mezipředmětových vztahů, možnosti praktického využití výrobků a průběžných pochval.

Pracovní atmosféra byla doprovázena bezprostřední komunikací mezi vyučujícími a žáky, kteří dostávali dostatek prostoru pro diskuzi a byli vedeni k vzájemné toleranci.

Hodnocení v žákovských knížkách neobsahovalo všechny části pracovního vyučování, nejméně známek bylo z práce s počítačem. V závěru hodin nebylo provedeno zhodnocení výkonu žáků.

Průběh a výsledky vzdělávání v praktických činnostech jsou velmi dobré.

Výsledky vzdělávání zjišťované školou

Škola věnuje mimořádnou pozornost evaluaci vzdělávání svých žáků. Pravidelně využívá standardizovaných, celostátně zadávaných testů. V metodických orgánech učitelé vytváří a žákům obou stupňů zadávají znalostní prověrky rozsáhlejšího charakteru. Všechny práce jsou vyhodnocovány a s jejich výsledky je dále pracováno. Analýza slouží k dalšímu zefektivňování výuky. Významným indikátorem úspěšnosti školy jsou i přijímací zkoušky na střední školy a úspěšnost žáků ve znalostních soutěžích a předmětových olympiádách okresního a krajského charakteru.

Celkové hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání

Průběh a výsledky vzdělávání jsou celkově velmi dobré na obou stupních školy.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

V průběhu inspekce byla provedena tematicky zaměřená inspekce s názvem „Výchova k lidským právům a toleranci“. Její výsledky budou zpracovány do celostátní zprávy, která bude zveřejněna na internetu.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Změna zřizovací listiny vydaná Statutárním městem Most 25. 3. 2004 usnesením č. 3/2004/B/13 s účinností od 1. 4. 2004
2. Rozhodnutí o změně v zařazení školy do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení ze dne 27. 7. 2004 , vydané MŠMT pod čj.23 081/04-21 s účinností od 1. 8. 2004
3. Rozvrh vyučovacích hodin podle tříd a vyučujících uplatňovaný ve školním roce 2004/2005
4. Vzdělávací program Základní škola čj. 16 847/96-2 včetně Úprav a doplňků čj. 25 018/98-22

5. Učební plán základní školy s třídami s rozšířeným vyučováním jazyků vydaný MŠMT pod čj. 16 333/96-22-21
6. Učební plán školy pro školní rok 2004/2005
7. Třídní knihy uplatňované ve školním roce 2004/2005 ve třídách: I. A, B, C, D, II. A, B, C, D, III. A, B, C, D, IV. A, B, V. A, B, C, VI. A, B, C, D, VII. C, VIII. C, D, IX. A, B, C,
8. Třídní výkazy uplatňované ve všech třídách školy ve školním roce 2004/2005
9. Vybrané informativní notýsky, žákovské knížky a školní sešity v navštívených třídách v průběhu konání inspekce ve dnech 21. – 25. února 2005
10. Vysvědčení všech žáků prvního stupně vydaná dne 31. ledna 2005
11. Katalogové listy žáků tříd I. D, II. A, B, III. D, IV. C, VI. C, VII. C, VIII. C, IX. C, platné ve školním roce 2004/2005
12. Zápisy z jednání pedagogických rad konaných ve školním roce 2003/2004 a 2004/2005
13. Zápisy metodických orgánů školy ve školním roce 2003/2004 a 2004/2005
14. Plán kontrol a hospitací ve školním roce 2004/2005
15. Plán práce školy na školní rok 2004/2005
16. Školní řád – platnost dokumentu od 18. 11. 1999
17. Vnitřní řád školy – platnost dokumentu od 19. 8. 1998
18. Organizační schéma školy – bez uvedení data platnosti
19. Minimální preventivní program školní rok 2004-2005
20. Výroční hodnocení práce školy za školní rok 2003/2004
21. Individuální vzdělávací programy všech integrovaných žáků ve školním roce 2004/2005
22. Tematické plány učiva hospitovaných předmětů uplatňované ve školním roce 2004/2005
23. Záznamy z hospitací ve školním roce 2004/2005

ZÁVĚR

Organizační struktura a celkové řízení školy umožňuje realizovat v plném rozsahu zvolený vzdělávací program. Výuka je v letošním školním roce vedena ze 74 % odborně kvalifikovanými pedagogy. Výjimkou je personální zajištění výuky angličtiny, protože žádný z učitelů nemá odbornou kvalifikace pro přímou pedagogickou činnost v oblasti výuky anglického jazyka. Toto zjištění ale negativně neovlivňuje celkově velmi dobrou úroveň výuky, protože učitelé jsou držitelé nejrůznějších jazykových certifikátů a věnují značnou pozornost osobnímu vzdělávání v oblasti metodiky a didaktiky anglického jazyka.

Materiálně-technické zázemí školy je velmi dobré, postupně dochází k modernizaci fondu kabinetních sbírek na obou stupních školy, žáci pracují s dostupnou výpočetní technikou, škola je dobře vybavena počítačovými programy, CD nosiči a knižními publikacemi (slovníky, encyklopedie apod.). Pomůcky jsou ve výuce efektivně využívány.

V převážné části sledovaných hodin se objevovaly aktivizující metody práce v nejrůznějších formách. Frontálně vedená výuka měla své opodstatnění a byla vždy doplňována o další formy práce, např. práce ve dvojicích či skupinách.

Od poslední inspekce, která se konala ve škole v dubnu roku 2000, došlo k významnější personální změně na postu zástupce ředitele (důvodem změny byl odchod dosavadního zástupce do starobního důchodu). V oblasti demografického vývoje školy došlo k poklesu žáků z 878 na současných 806 žáků.

Hodnotící stupnice:

vynikající	velmi dobrý	dobry (průměrný)	vyhovující	nevyhovující
------------	-------------	------------------	------------	--------------

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Inspekční tým	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Erika Bednárová	v.r.
Člen týmu	Mgr. Alena Dlouhá	v.r.
Člen týmu	PhDr. Zdeněk Frélich	v.r.
Člen týmu	Mgr. Milan Popule	v.r.
Člen týmu	Mgr. Marcela Hergesselová	v.r.
Člen týmu	Marie Čapková	v.r.
Člen týmu	Marie Visingerová	v.r.

V Mostě dne 14. března 2005

Razítko

Dle § 174 odst. 13 zákona č. 561/2004, o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školského zákona), může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím převzetí na adresu pracoviště vedoucího inspekčního týmu, tj. Česká školní inspekce, Dělnická 21, 434 80 Most-Velebudice. Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem ČŠI k jejich obsahu zasílá ČŠI zřizovateli a školské radě, inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná.

V souladu s ustanovením § 175 odst. 4 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školského zákona), Vás žádám o přijetí opatření k odstranění nedostatků zjištěných při inspekční činnosti ve lhůtě do 14 dnů.

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 18. 3. 2005

Razítko

Ředitel školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Titul, jméno a příjmení

Podpis

Mgr. Ladislav Zeman

v.r.

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Zřizovatel: Statutární město Most, Radniční 1, 434 69 Most	2005-04-08	f4-1105/05-5022
Školská rada: Školská rada při ZŠ Rozmarýnová 1692, 434 01 Most	2005-04-08	f4-1106/05-5022

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
-----	-----	Připomínky nebyly podány.